

Park Drakensberg, známý též jako park Okhahlamba, zahrnuje nejzajímavější partie Dračích hor v dnešní jihoafrické provincii KwaZulu-Natal podél východní lesothské hranice. Dnes víceméně kompaktní celek o rozloze 2 428 km² vznikal složitě postupným slučováním území s různou funkcí a stupněm ochrany. Zvěřecí rezervace Giant's Castle byla vyhlášena již v roce 1903 s cílem zachránit ohrožený druh antilopy losí. V té době se zde z celého Natalu nacházelo poslední dvousetčlenné stádo. V roce 1916 byl vyhlášen v okolí masivu Mont-aux-Sources Natalský národní park, který byl v roce 1947 přejmenován britskou královskou rodinou na Royal Natal National Park. V 50. a 60. letech minulého století vznikly přírodní rezervace Kamberg, Loteni a Vergelegen. V roce 1993 připadla chráněná území včetně rozsáhlých ploch státních lesů a lesních rezervací pod jednu správu Natal Conservation Service a byl ustanoven park Drakensberg.

Park Drakensberg byl zapsán do Seznamu světového dědictví UNESCO teprve

nedávno, v roce 2000. Hlavním důvodem byly zejména dochované skalní malby, které představují největší sbírku tohoto umění v subsaharské Africe. V parku se nachází mnoho jeskyní a skalních výklenků s výzdobami vytvořenými původními obyvateli Sany (Křováky) za více než 4 000 let. Ba-

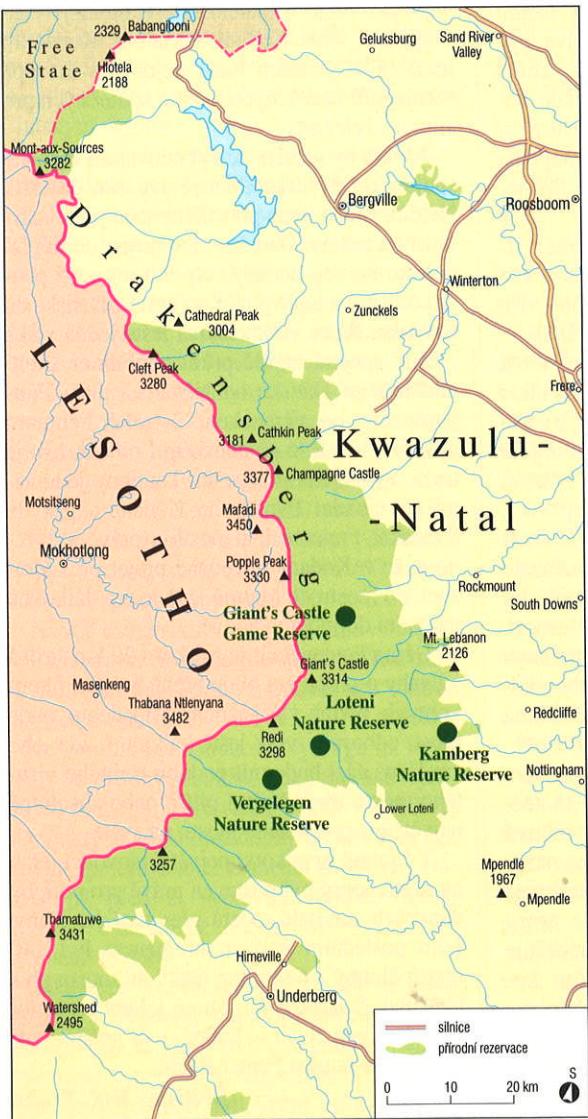
cími k východu, směrem k Indickému oceánu (Tugela, Mkhomazi a Mzimkulu). V národním parku Royal Natal se nalézá druhý nejvyšší vodopád světa – Tugela. Má pět stupňů, jeho celková výška činí 850 m. Kompaktní vysoké stěny v jeho okolí tvoří obloukovitě prohnutý rozsáhlý skalní amfiteatr. Návětrné svahy Dračích hor jsou oblastí s nejvyššími srážkovými úhrny v jižní Africe, ročně až 2 000 mm. V době letních měsíců (listopad-březen), kdy spadne 70 % ročního průměru, propojují povrchově stékající vody rozsáhlý systém různých typů permanentních i sezónních mokřadů s vodními toky.

Ve vegetačním pokryvu lze vysledovat určitou výškovou zonalitu. Hustý les s podokarpy (*Podocarpus latifolius*) najdeme jen na dně hlubokých údolí. Travnato-křovinatou vegetaci fynbos (*Passerina* – *Philippia* – *Widdringtonia*) střídá ve výškách nad 2 800 m alpinská tundra s vřesovci (*Erica* – *Helichrysum*). V ní se vyskytuje největší počet rostlinných endemických druhů (až 51 %). Znalosti taxonomických skupin na území parku jsou prozatím nedostatečné zejména u nižších rostlin a bezobratlých živočichů. Pro faunu parku jsou charakteristická až dvoutisícová stáda antilopy losí (*Taurotragus oryx*) a endemické antilopy srnčí (*Pelea capreolus*), tisícová populace bahnivce jižního (*Redunca arundinum*), velké množství hlodavců (11 endemických druhů) a ptactva, zejména dravců.

Park má v současnosti tři administrativní centra: na severu Royal Natal National Park, Giant's Castle Game Reserve v centrální části a Himeville s malým muzeem přírody na jihu. Park hojně navštěvují turisté a horolezci, má však význam i pro různé výzkumné aktivity. Příkladná je přeshraniční spolupráce s národním parkem Sehlabathe a horskou oblastí Maloti v Lesothu.

Zdeněk Kliment

katedra fyzické geografie
a geoekologie PřF UK Praha

Jméno Dračí hory (v afrikánštině Drakensberge) použili poprvé Búrové, potomci původních holandských osadníků, když se při tzv. Velkém treku v I. polovině 19. století dostali pod strmé svahy těchto hor v Natalu. Hory jím svými fantastickými tvary připomínaly hřbety pohádkových draků.

revné kresby, vzniklé kombinací dřevěného uhlí, okru, krve a vápna znázorňují nejčastěji zvítězila, lovecké scény a obřady. Dokládají i bohatou mytologii. Výjimkou nejsou ani motivy bojů z období postupného zatlačování Křováků banuskými kmeny i Evropany do pouštních oblastí Kalahari.

Prostředí parku vytváří jedinečnou přírodní scenérii s výraznou morfologii terénu, specifickými klimatickými podmínkami a vegetací. Území parku se nachází na tzv. Velkém srázu (Great Escarpment), který vznikl erozním ústupem svahů vyzdviženého jádra kontinentu po rozpadu Gondwany. Vyznačuje se velkým výškovým rozpětím od 1 280 do 3 500 m. Vedle vrcholové plošiny a již oddělených svědeckých masívů jsou dominantními tvary až několik stovek metrů vysoké kly, budované různě odolnými horninami stratigrafické formace Karoo. Vodorovně uložené pískovcové jsou překryty svrchu mocnými čedičovými lávami. V předpolí hlavního escarpmentu se někdy vyděluje nižší pískovcový stupeň, zvaný Little Berg. Pod svahy, rozčleněnými erozí, se nacházejí hluboká údolí a soutěsky, protékané stálými bystřinami. Geomorfologické rysy Dračích hor jsou srovnatelné s horskou oblastí Simien v Etiopské vysočině.

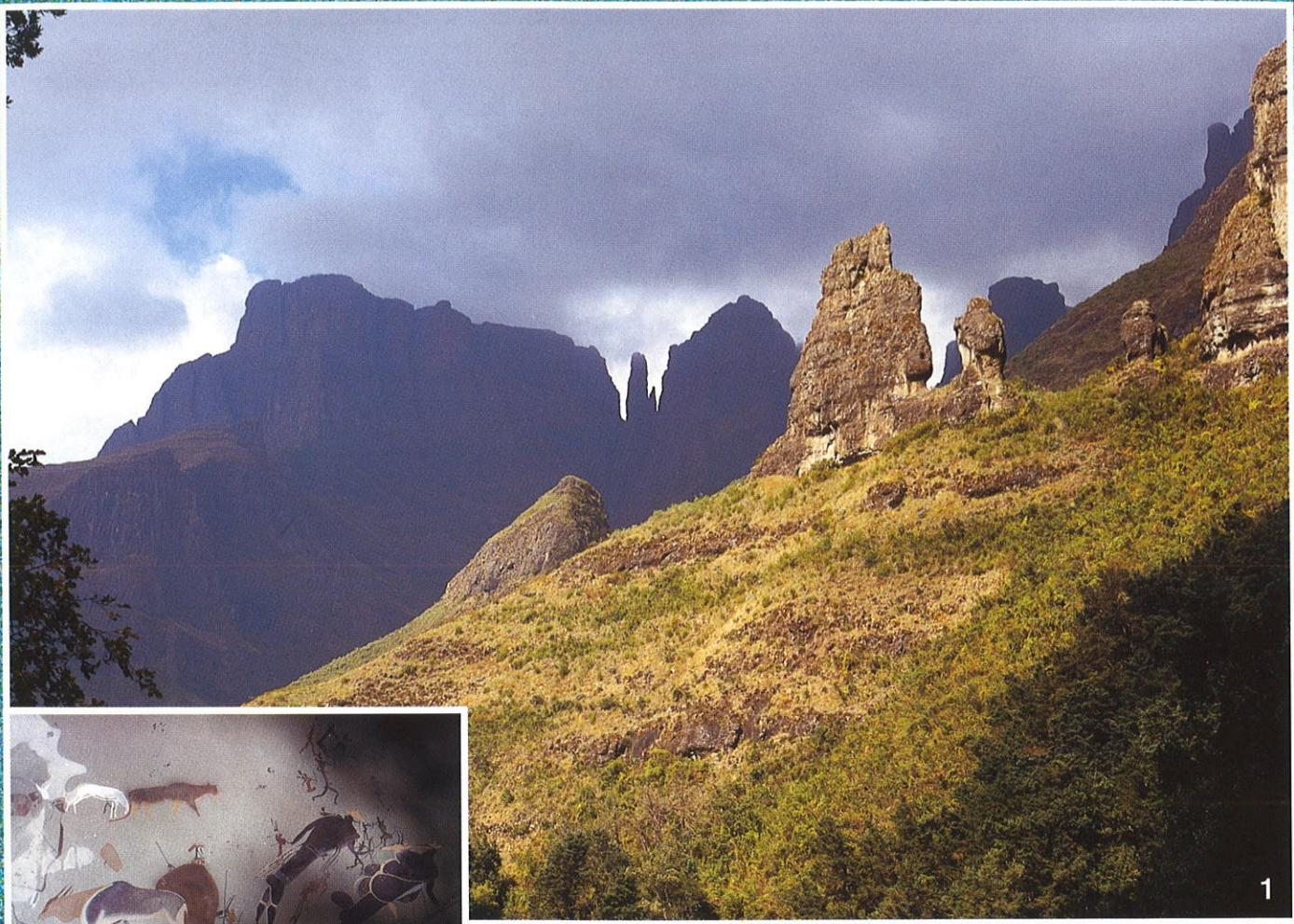
Dračí hory představují významné rozvodí mezi řekou Orange (v Lesothu nazývanou Senqu) a kratšími řekami stékají-

Foto 1: Při erozním ústupu svahů budovaných vodorovně uloženými souvrstvími různě odolných hornin vznikají bizardní věžovité tvary. Ty vynikou zejména v pohledu odspodu, podobně jako na snímku, který byl pořízen ze dna soutěsky protékané říčkou Tugelou v oblasti Royal Natal National Park. Voda Tugely nedaleko odtud spadá z výšky 850 metrů a vytváří druhý nejvyšší vodopád na světě.

Foto 2: Nejlépe dochované skalní malby Sanů (Křováků) najdeme v rezervaci Giant's Castle. Nejčastěji byla zobrazována zvěřina (zejména antilopa losí), lovecké scény a obřady. Barevné kresby vznikaly kombinací dřevěného uhlí, vápna, okru a krve. Na řadě kreseb se již projevil zub času.

Foto 3: Sani Pass je jediným místem, kde je možné autem po cestě z Lesothu na východ překonat Velký sráz (Great Escarpment). Velmi příká 12 km dlouhá cesta s nezpevněným povrchem je provázena velkým množstvím ostrých zářecků a nerovností. K cestě na „střechu Afriky“ je zapotřebí četného auta s náhonem na čtyři kola. Samotný průsmyk nabízí daleký pohled na území sousední Jižní Afriky.

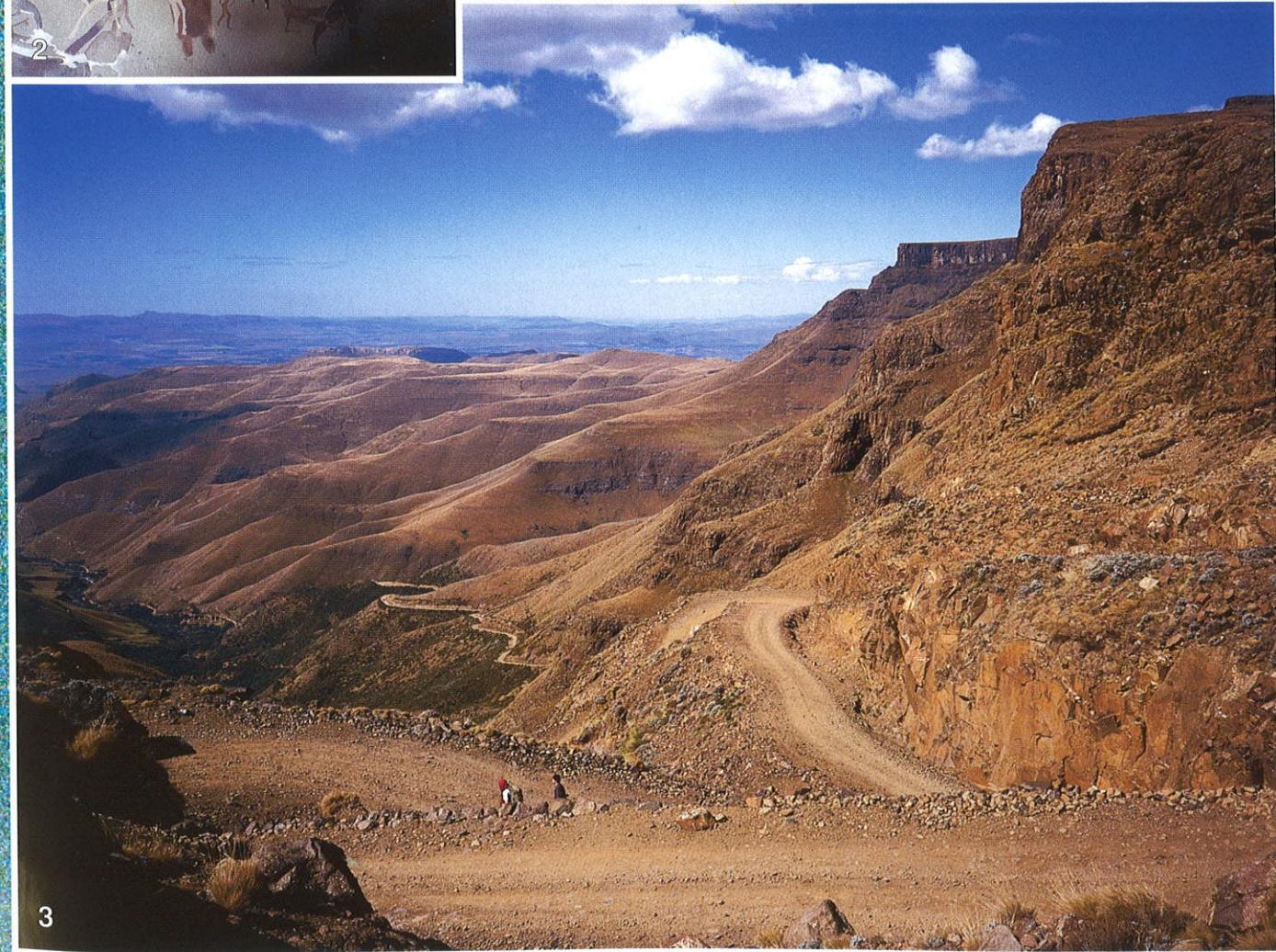
Foto 1-3: Z. Kliment

1

2

3